

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОДЕЗІЇ

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ С 6 Географія та регіональні студії

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової / освітньо-

_____ Соціально-економічний розвиток територій

творчої програми)

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОДЕЗІЇ» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація, спеціальності С 6 Географія та регіональні студії, за освітньо-професійною програмою Соціально-економічний розвиток територій.

Розробник: **Король П.П.**, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант

освітньо-професійної програми:

Лариса МАКОВЕЦЬКА

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру

протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Анна УЛЬ

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра геодезії,
землевпорядкування та кадастру

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОДЕЗІЇ

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна(очна) форма здобуття освіти	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація Спеціальність: С 6 Географія та регіональні студії Освітньо-професійна програма: Соціально-економічний розвиток територій перший (бакалаврський) рівень освіти	Нормативна
180 год. 6 кредитів		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
		Лекції – 40 год.
		Лабораторні – 46 год.
		Самостійна робота – 82 год.
ІНДЗ: немає		Консультації – 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Король Павло Пилипович
Науковий ступінь	кандидат географічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру
Профайл	https://wiki.eunu.edu.ua/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C_%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE_%D0%9F%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
Телефон	+380507396693
e-mail	pavking74@gmail.com
Консультації	очні консультації: 2 академічні години кожний четвер 13.25-14.45, аудиторія К-207

Анотація освітнього компонента

Освітній компонент **«Картографія з основами геодезії»** є одним із найважливіших елементів багатогранного блоку професійної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація, спеціальності С 6 Географія та регіональні студії, освітньо-професійної програми Соціально-економічний розвиток територій.

Предметом курсу є земна поверхня у системі геометрії її елементів, їх просторове розміщення, властивості та взаємозв'язки, вивчення земної поверхні шляхом топографічного знімання місцевості як комплексу вимірювальних, обчислювальних, графічних та інших видів робіт, а також методика відображення оточуючого світу, закладання основ роботи з географічними картами, атласами та іншими картографічними творами, ознайомлення з перспективами розвитку картографічної науки і виробництва,; ознайомлення з процесами виготовлення карт; окреслення значення геодезії і картографії в управлінні соціально-економічним розвитком територій.

За останні десятиріччя бурхливий прогрес геодезії і картографії та суміжних з ними дисциплін призвів до появи нових методів, технологій, напрямків картографування і до створення нових типів картографічних творів. Сучасну геодезію і картографію складно уявити без тісної взаємодії з аерокосмічним зондуванням, геоінформатикою і телекомунікацією; електронні карти і атласи, анімації, тривимірні картографічні моделі та інші геозображення стали звичними засобами для просторового планування та управління територіальними системами відповідно до національних пріоритетів та стратегії сталого розвитку.

Пререквізити

Для опанування освітнього компонента **«Картографія з основами геодезії»**: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С 6 Географія та регіональні студії необхідні знання, уміння й навички, отримані при вивченні Української мови(за професійним спрямуванням), Вступу до фаху, Основ фізичної географії.

Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких необхідні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компонента **«Картографія з основами геодезії»**: «Методи прикладних географічних досліджень», «Геомоніторинг», «Управління територіальними системами», «Територіальне планування та стратегування», «Геоінформаційні системи у територіальному розвитку», «Державний кадастр природних ресурсів», «Ландшафтознавство» тощо.

Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента **«Картографія з основами геодезії»** є отримання базових знань з теорії розробки та удосконалення методів створення топографічних та інших спеціальних карт і планів, набуття належних практичних навичок використання географічних карт при вирішенні наукових

та практичних задач, а також формування картографічного світогляду майбутніх спеціалістів, надання їм знань про способи відображення оточуючого світу.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «**Картографія з основами геодезії**» є ознайомлення студентів із сутністю та теоретичними основами створення топографічних карт та інших спеціальних карт і планів; набуття необхідних теоретичних знань про форму і розміри Землі та методи її відображення на площині у вигляді географічних карт та інших картографічних творів; вивчення правильного застосування методичного інструментарію використання топографічних карт для вирішення наукових та практичних задач; вироблення навичок роботи з приладами, що застосовуються для створення топографічних карт та планів; встановлення причини мінливості масштабу географічної карти; ознайомлення студентів з властивостями та характеристиками основних картографічних проекцій, які використовуються при створенні географічних карт; визначення суті картографічної генералізації як неодмінної умови для створення географічної карти, визначення її напрямків і основних чинників; встановлення змістової сутності основних етапів створення географічних карт: проектування, укладання, редагування, корегування, підготовки до видання, поліграфічного оформлення і тиражування; визначення основ геоінформаційного картографування: розуміння принципів пошарового представлення інформаційних шарів електронної карти, формування баз даних, введення, обробки, зберігання та відображення інформаційних масивів у вигляді географічних карт; набуття практичних вмінь та навичок у створенні загальногеографічних і тематичних рукописних та електронних географічних карт; формування вмінь у застосуванні системного підходу при вивченні основних теоретичних положень курсу.

Вивчення предмету і набуття картографічної культури передбачають широке використання вітчизняних та зарубіжних загальногеографічних і тематичних карт, комплексних атласів, а також знайомство з комп'ютерними картографічними програмами і додатковою науковою літературою на лабораторних заняттях та в процесі самостійної роботи.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми здобувачі освіти повинні **знати**:

- будову, принцип роботи, перевірки та юстування оптико-механічних та електронних геодезичних приладів: теодолітів, нівелірів, світловіддалемірів, тахеометрів, GPS;
- методику побудови полігонометричних мереж: рекогносціювання, закладення та закріплення полігонометричних знаків, проектування та оцінку точності, методи прив'язки полігонометричних пунктів, лінійно-кутові вимірювання та врівноваження;
- методику виконання геометричного нівелювання, методику обчислення координат та висот точок місцевості, методику

автоматизованого врівноваження планових та висотних геодезичних мереж за допомогою ЕОМ;

- технологію виконання всіх видів топографічного знімання;
- програмні продукти для оптимізації виконання геодезичних обчислень;
- науково-методичні основи картографії;
- історію картографічної науки і картографічних творів;
- структурно-функціональні особливості традиційного та геоінформаційного тематичного картографування в Україні;
- методи та технології картографування;
- основні елементи географічної карти;
- способи картографічного зображення та засоби картографічного відображення;
- математичні елементи географічної карти;
- види, властивості, структуру, форми представлення та відображення геопросторової інформації.

ВМІТИ:

- читати топографічні та землевпорядні карти і плани;
- визначати географічні і прямокутні координати точок місцевості;
- вимірювати горизонтальні і вертикальні кути та відстані;
- виконувати побудову та врівноважувати геодезичні мережі;
- працювати з електронними тахеометрами, цифровими нівелірами та GPS-приймачами;
- виконувати польові геодезичні роботи з усіх видів наземного топографічного знімання;
- створювати та оформляти топографічні карти та плани;
- здійснювати збір просторових даних;
- розпізнавати картографічні проекції та способи картографічного зображення;
- виконувати якісне оформлення карт з елементами картографічного дизайну в ГІС-пакетах;
- застосовувати методи математико-статистичного і просторового картографічного моделювання;
- створювати та оформлювати тематичні географічні карти;
- здійснювати аналіз картографічного зображення із використанням картографічного методу дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів.

Результати навчання (компетентності)

До закінчення навчання здобувачі освіти набудуть таких компетентностей:

інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми з соціально-економічного розвитку територій, що

характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності, або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження суспільних об'єктів та процесів;

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (**ЗК1**);
- здатність застосовувати знання відповідно до практичних ситуацій (**ЗК2**);
- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності (**ЗК3**);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (**ЗК7**);

спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність збору, реєстрації та діагностики даних за допомогою відповідних методів, технологічних і програмних засобів у польових і лабораторних умовах з метою аналізу соціально-економічної ситуації на регіональному та місцевому рівнях (**ФК3**);
- здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (**ФК6**);
- самостійно вичленовувати, синтезувати й досліджувати природні матеріали та аналітико-статистичні дані (відповідно спеціалізації) у польових і лабораторних умовах, описувати, діагностувати, документувати і презентувати результати; аналізувати особливості регіонального (місцевого) соціально-економічного розвитку (**ФК8**);
- здатність оцінювати розвиток території за результатами аналізу карт й картографічних творів, вміння картографувати соціально-економічний розвиток територій (**ФК17**).

Програмні результати навчання

- знати, вміння аналізувати й використовувати у практичній діяльності базові поняття географії й територіального розвитку, а також світоглядних наук (**ПРН1**);
- вичленовувати, синтезувати та аналізувати аналітико-статистичну та іншу інформацію, що стосується соціально-економічного розвитку територій (**ПРН5**);
- знати й вміння використовувати сучасні цифрові технології, картографічні, геоінформаційні моделі у сфері географії, природокористування, соціально-економічного розвитку територій (**ПРН7**);
- застосовувати прикладні методи географічних досліджень природних і суспільних процесів соціально-економічного розвитку територій (**ПРН9**);
- брати участь у розробленні програм та стратегій регіонального, місцевого розвитку (**ПРН15**);

- проводити фаховий моніторинг, оцінку ефективності політик, проєктів, стратегій, планів конкретних територій, здійснювати їх екологічну і соціально-економічну експертизу (ПРН16).

Soft-Skills

Вивчення освітнього компонента «Картографія з основами геодезії» сприяє формуванню та розвитку у здобувачів освіти низки «м'яких навичок» (soft skills), які є важливими для успішної професійної діяльності та особистісного зростання. До них належать:

Навичка командної роботи: Під час виконання лабораторних завдань, здобувачі освіти мають змогу працювати в малих групах, що вимагає ефективної комунікації, розподілу обов'язків та спільного вирішення проблем, що готує їх до співпраці в реальних проєктних командах.

Навичка самостійного навчання: Значна частина курсу відводиться на самостійну роботу, що спонукає студентів самостійно здійснювати пошук інформації, вивчати нові інструменти та технології, що є ключовою навичкою у швидкоплинному світі.

Управління часом: Обсяг навчального матеріалу та необхідність самостійної роботи, яка складає 82 години, вимагає від студентів вміння планувати свій час та дотримуватися дедлайнів, встановлених викладачем.

Вирішення проблем та критичне мислення: Здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок у сфері освітньої діяльності, опанування загальними засадами методології професійної діяльності, набуття компетентностей, достатніх для здійснення ефективного компетентнісного навчання, проведення дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням сучасних вимог освіти, світових рекомендацій з географічної, економічної освіти розвиває здатність аналізувати завдання, знаходити оптимальні шляхи їх виконання та застосовувати отримані знання для вирішення практичних проблем.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Топографічна карта						
Тема 1. Топографічна карта. Поняття про масштаб топографічних карт.	6	2	2	2	-	ДС/1
Тема 2. Умовні знаки топографічних карт та планів.	4	-	2	2	-	ІРС/1
Тема 3. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні.	6	2	2	2	-	РЗ/2
Тема 4. Кути орієнтування.	6	2	2	2	-	РЗ/2

Тема 5. Математична основа топографічних карт.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 6. Вирішення задач за топографічними картами.	6	-	2	4	-	P3/2
Тема 7. Цифрові топографічні карти та плани.	4	-	-	2	2	IPC/1
Модульна контрольна робота №1						T/15
Разом за модулем 1	36	8	10	16	2	25
Змістовий модуль 2. Топографічні знімання						
Тема 8. Вимірювання довжин ліній на місцевості.	6	2	2	2	-	P3/2
Тема 9. Вимірювання горизонтальних та вертикальних кутів на місцевості.	6	2	2	2	-	P3/2
Тема 10. Визначення висот точок на місцевості.	6	2	2	2	-	P3/2
Тема 11. Визначення планових координат точок на місцевості.	6	2	2	2	-	P3/2
Тема 12. Топознімання місцевості.	10	2	2	4	2	IPC/1
Тема 13. Елементи теорії похибок вимірів.	4	-	-	2	2	IPC/1
Модульна контрольна робота №2						T/15
Разом за модулем 2	38	10	10	14	4	25
Змістовий модуль 3. Математична картографія						
Тема 14. Картографія.	4	2	-	2	-	ДС/1
Тема 15. Географічна карта.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 16. Історичні аспекти розвитку картографії.	2	-	-	2	-	ДБ/1
Тема 17. Геодезична основа і масштаби карт.	8	2	4	2	-	P3/2
Тема 18. Картографічні проекції.	10	2	6	2	-	P3/3
Тема 19. Координатні сітки. Розграфлення, номенклатура, рамки і компонування карт.	6	-	2	2	2	P3/2
Модульна контрольна робота №3						T/15
Разом за модулем 3	34	8	12	12	2	25
Змістовий модуль 4. Тематична картографія						
Тема 20. Картографічна генералізація.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 21. Загальногеографічні карти.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 22. Системи картографічних умовних знаків.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 23. Тематичні карти.	4	2	-	2	-	IPC/1
Тема 24. Способи картографічного зображення.	12	2	8	2	-	P3/3
Тема 25. Проектування географічних карт.	4	-	-	4	-	IPC/-
Тема 26. Укладання географічних карт.	4	-	-	4	-	IPC/-
Тема 27. Видання і тиражування географічних карт.	4	-	-	4	-	IPC/-

Тема 28. ГІС-картографування.	6	-	-	4	2	ІРС/1
Тема 29. Інформаційне забезпечення ГІС.	4	-	-	4	-	ІРС/-
Тема 30. Програмне забезпечення ГІС.	4	-	-	4	-	ІРС/-
Тема 31. Картографічний метод дослідження.	6	2	2	2	-	ІРС/1
Тема 32. Картометричні і морфометричні дослідження.	8	2	4	2	-	РЗ/2
Тема 33. Математико-статистичний аналіз і математико-картографічне моделювання	4	-	-	2	2	ІРС/-
Модульна контрольна робота №4						Т/15
Разом за модулем 4	72	14	14	40	4	25
Всього годин / Балів	180	40	46	82	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

- Графічна робота №1.** Побудова поперечного масштабу. Визначення відстаней та площ за топографічними картами.
- Зображення опорних пунктів, промислових, соціально-культурних та сільськогосподарських об’єктів на топографічних картах.
- Зображення населених пунктів, транспортної мережі та засобів зв’язку на топографічних картах.
- Графічна робота №2.** Зображення гідрографії і орографії, рослинного і ґрунтового покриву, меж та огорож на топографічних картах.
- Визначення географічних та прямокутних координат за топографічними картами.
- Визначення номенклатури та координат кутів рамок листів топографічних карт.
- Визначення кутів орієнтування за топографічними картами.
- Визначення абсолютних та відносних відміток точок за топографічними картами.
- Визначення перевищень за топографічними картами.
- Графічна робота №3.** Визначення крутизни, форми та експозиції схилів за топографічними картами. Побудова профілів за топографічними картами.
- Вимірювання довжин ліній на місцевості за допомогою рулетки, мірної стрічки, віддалеміра та оптичного далекоміра.
- Вимірювання довжин ліній на місцевості за допомогою базисного приладу, світловіддалеміра і радіовіддалеміра.
- Вимірювання горизонтальних кутів на місцевості за допомогою теодоліта. Робота на станції. Ведення польового журналу.
- Вимірювання вертикальних кутів на місцевості за допомогою теодоліта. Робота на станції. Ведення польового журналу.

15. **Розрахункова робота №1.** Вимірювання перевищень на місцевості за допомогою нівеліра. Робота на станції. Ведення журналу нівелювання траси.
16. **Графічна робота №4.** Побудова поздовжнього профілю нівелювання траси. Обчислення робочих та проектних відміток.
17. **Розрахункова робота №2.** Обчислення координат точок замкненого теодолітного ходу. Заповнення відомості обчислення координат.
18. **Графічна робота №5.** Побудова плану замкненого теодолітного ходу.
19. **Розрахункова робота №3.** Обчислення площі полігону аналітичним способом.
20. **Графічна робота №6.** Тахеометричне знімання місцевості.
21. Мензульне знімання місцевості.
22. Стереофотограмметричне знімання місцевості.
23. Математична обробка результатів рівноточних вимірів однієї величини.
24. Математична обробка результатів нерівноточних вимірів однієї величини.
25. Розвиток картографії у світі і в Україні. Зв'язок картографії з іншими галузями науки і техніки.
26. Теоретичні концепції картографії. Принципи та методи побудови географічних карт.
27. Картографія давнього світу. Картографія Древньої Греції і Древнього Риму. Середньовічна картографія.
28. Картографія епохи Відродження. Картографія Західної Європи.
29. Сучасна картографія. Перспективи розвитку картографії.
30. **Графічна робота №7.** Побудова індикатрис Тіссо на дрібномасштабній карті півкуля. Головний та частковий масштаби географічних карт.
31. **Графічна робота №8.** Побудова картографічної сітки проекції Меркатора і відображення в ній контуру Африки. Розпізнавання та вишукування картографічних проекцій.
32. **Графічна робота №9.** Побудова картографічної сітки проекції Птолемея і відображення в ній контуру Євразії. Рамки топографічних карт.
33. **Графічна робота №10.** Побудова картографічної сітки проекції Ламберта і відображення в ній контуру Антарктиди. Особливості позарамкового оформлення географічних карт.
34. Види та напрямки картографічної генералізації. Умови правильності картографічної генералізації.
35. Картографічна семіотика. Мова карти. Системи картографічних умовних знаків. Графічні змінні.
36. **Графічна робота №11.** Викреслювання і оформлення тематичної карти чисельності населення міст області способом значків. Етапи створення географічних карт.
37. **Графічна робота №12.** Викреслювання і оформлення тематичної карти чисельності населення районів області точковим способом. Проектування карт. Технічне завдання та технічний проект карти.

38. **Графічна робота №13.** Викреслювання і оформлення тематичної карти Волинської області способом картодіаграм. Редакційно-укладацькі роботи. Побудова первинних оригіналів карти: авторських макетів, ескізів і оригіналів.
39. **Графічна робота №14.** Викреслювання і оформлення тематичної карти Волинської області способом картограм. Підготовка карти до видання. Комп'ютерні технології створення і тиражування карт. Поліграфічні роботи.
40. Організація даних в ГІС. Бази та банки картографічних даних. Введення і зберігання інформації в ГІС. Способи виведення інформації з ГІС. Сучасні технології організації доступу до даних в ГІС.
41. Класифікація програмних засобів ГІС. Інструментальні, растрові та гібридні ГІС. Настільні ГІС-системи. Системи автоматизованого проектування і картографічні системи.
42. **Графічна робота №15.** Аналіз і оцінка карт та атласів. Візуальний аналіз картографічного зображення. Складання наукових описів за картами. Графічні прийоми аналізу картографічного зображення. **Розрахункова робота №4.** Вимірювання довжин і площ за географічними картами. **Розрахункова робота №5.** Визначення показників розчленування території за географічними картами.

Консультації

1. Цифрові топографічні карти та плани, їх зміст та вимоги, що пред'являються до них. Об'єкти цифрових топографічних карт та планів. Програмне забезпечення, що використовується для створення цифрових топографічних карт.
2. Топографічні знімання місцевості: теодолітне, тахеометричне, GPS.
3. Геодезичні виміри та їх класифікація. Абсолютні і відносні похибки вимірів.
4. Координатні сітки. Розграфлення, номенклатура, рамки і компонування карт.
5. Сутність, специфіка і види геоінформації. Призначення, структура і функції ГІС. Проектування ГІС.
6. Прийоми математичного аналізу. Апроксимації. Прийоми математичної статистики. Прийоми теорії інформації. Кореляційний, регресійний, факторний, дисперсійний та компонентний аналіз.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь.

Наочні методи: мультимедійні презентації з топографії, геодезії та картографії, використання пакетів прикладних програм опрацювання результатів топографо-геодезичних знімань та створення картографічних матеріалів з метою моделювання та прогнозування географічних об'єктів.

Практичні методи: інформаційно-рецептивний, ілюстративний, репродуктивний, евристичний, метод проблемного викладу.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: захист лабораторних та графічних робіт, модульний контроль у вигляді комп'ютерного тестування, екзамен.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати завдання лабораторних робіт та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час поточного контролю знань за темами;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником освітнього компонента.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати **положення принципів академічної доброчесності:**

- виконувати усі поточні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках ОК для оцінювання знань студентів.

Дотримання академічної доброчесності **педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:**

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається у визначені розкладом терміни. Пропуск з поважних причин теми чи окремого заняття може бути відпрацьованим під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів платформ дистанційного навчання, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на факультеті (кафедрі). Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі

результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки). Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Додаткові (бонусні) бали

у межах поточного оцінювання.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	до 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 15

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Рейтинг здобувача освіти з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 70 балів) та дві модульні контрольні роботи, які проводяться у формі комп'ютерного тестування (максимум – 30 балів).

До контрольного заходу допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу зокрема і матеріал самостійно, виконали лабораторні роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді комп'ютерного тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами. Тестове завдання кожної модульної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь здобувач отримує 0.5 бали (максимум за модульну контрольну роботу – 15 балів)

Якщо у підсумку виконання всіх видів навчальної роботи з даної ОК здобувач набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної ОК. В іншому випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає екзамен. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна

оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До екзамену не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Розподіл балів

Поточне оцінювання: максимальна кількість балів – 70.

Лабораторні роботи – по 5 балів за кожну з 14 робіт (відповідно до структури ОК).

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

1. Очне спілкування у аудиторіях згідно розкладу.
2. Платформа електронного навчання.
3. Група у Viber, Telegram-канал (будь-який месенджер за вибором студентів), яка створюється старостою і працює впродовж вивчення освітнього компоненту.
4. Індивідуальні консультації в аудиторії (згідно розкладу консультацій).

Орієнтовний перелік питань до екзамену

Топографічна карта

1. Визначення, предмет та методи топографії. Зв'язок топографії з іншими галузями науки і техніки.
2. Історичні аспекти розвитку топографії.
3. Земний еліпсоїд, його розміри та орієнтування.
4. Поняття про методи визначення фігури та розмірів Землі.
5. Методи створення державної геодезичної мережі. Метод полігонометрії.
6. Методи створення державної геодезичної мережі. Метод триангуляції.
7. Методи створення державної геодезичної мережі. Метод трилатерації.
8. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні.
Прямокутна система координат
9. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні.
Географічна система координат.
10. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні.
Полярна система координат.
11. Зближення меридіанів, магнітне схилення та їх визначення.
12. Зв'язок плоскої прямокутної та полярної систем координат.
13. Прямі та обернені геодезичні задачі.
14. Орієнтування ліній. Кути напрямків.
15. Типи вимірювань. Одиниці мір, які використовуються в геодезії.

16. Похибки вимірювань та їх класифікація. Абсолютна та відносна похибки вимірювань.
17. Основні елементи змісту топографічних карт.
18. Математична основа топографічних карт.
19. Геодезична основа топографічних карт.
20. Масштаб топографічних карт. Гранична та графічна точність топографічних карт.
21. Картографічна проекція топографічних карт.
22. Розграфлення та номенклатура топографічних карт.
23. Топографічні умовні знаки та їх класифікація.
24. Визначення відстаней та площ за топографічними картами.
25. Визначення географічних і прямокутних координат за топографічними картами.
26. Визначення номенклатури та координат кутів рамок листів топографічних карт.
27. Визначення кутів орієнтування за топографічними картами.
28. Визначення абсолютних і відносних відміток точок та перевищень за топографічними картами.
29. Визначення форми, експозиції та крутизни схилів за топографічними картами.
30. Побудова профілів за топографічними картами.

Топографічні знімання

1. Методи створення топографічних карт та планів.
2. Призначення топографічних карт та планів.
3. Зміст і точність топографічних карт і планів.
4. Методика вимірювання горизонтальних та вертикальних кутів на місцевості.
5. Технологія прокладення теодолітних ходів. Методика ведення журналу теодолітного ходу.
6. Математична обробка результатів лінійних та кутових вимірювань та обчислення прямокутних координат точок теодолітного ходу.
7. Методи визначення площ земельних ділянок. Визначення площ земельних ділянок за допомогою палеток різноманітних конструкцій.
8. Методи визначення площ земельних ділянок. Графічний метод.
9. Методи визначення площ земельних ділянок. Механічний метод.
10. Методи визначення площ земельних ділянок. Метод зважування.
11. Методи визначення площ земельних ділянок. Аналітичний метод.
12. Методика побудови плану замкнутого теодолітного ходу.
13. Методи визначення висот точок місцевості. Геометричне нівелювання.
14. Методи визначення висот точок місцевості. Тригонометричне нівелювання.
15. Робота на станції технічного нівелювання. Методика ведення журналу технічного нівелювання.
16. Методика побудови профілю поздовжнього нівелювання.

17. Види і способи топографічних зніманих. Теодолітне знімання.
18. Види топографічних зніманих. Тахеометричне знімання.
19. Види топографічних зніманих. Окомірне знімання.
20. Види топографічних зніманих. Стереотопографічне знімання.
21. Види топографічних зніманих. Комбіноване аерофототопографічне знімання.
22. Види топографічних зніманих. Наземне фототопографічне знімання.
23. Методи визначення висот точок місцевості. Барометричне нівелювання. Аеронівелювання.
24. Способи топографічних зйомок. Спосіб прямокутних і полярних координат.
25. Способи топографічних зйомок. Спосіб лінійних, кутових і азимутальних засічок.
26. Способи вимірювання горизонтальних та вертикальних кутів на місцевості. Спосіб прийомів, кругових прийомів і повторень.
27. Методика вимірювання довжин ліній за допомогою мірних стрічок та рулеток.
28. Методика вимірювання довжин ліній за допомогою оптичного далекоміра, віддалемірів та інварного дроту.
29. Методика вимірювання довжин ліній за допомогою світло - та радіодалекомірів.
30. Прилади та геодезична основа для виконання тахеометричної зйомки. Робота на станції та ведення пікетажного журналу.

Математична картографія

1. Визначення, предмет та методи картографії. Зв'язок картографії з іншими галузями науки та техніки.
2. Історія розвитку картографічної науки. Картографія давнього світу. Картографія Древньої Греції та Древнього Риму.
3. Історія розвитку картографічної науки. Середньовічна картографія. Картографія епохи Відродження. Картографія Західної Європи.
4. Картографія нового часу та сучасна картографія.
5. Перспективи розвитку картографічної науки.
6. Географічна карта: визначення, властивості, значення та функції.
7. Основні елементи географічної карти.
8. Допоміжне оснащення та довідкові дані географічної карти.
9. Проектування легенди карти. Компонування географічних карт.
10. Класифікація географічних карт і атласів.
11. Системи координат, що застосовуються в картографії. Географічна та прямокутна системи координат.
12. Математична основа географічних карт.
13. Картографічні проекції. Класифікація картографічних проекцій.
14. Спотворення в картографічних проекціях: їх розподіл та методи визначення розмірів спотворень на картах.
15. Циліндричні картографічні проекції. Нормальна рівнокутна циліндрична проекція Меркатора.

16. Конічні картографічні проекції. Нормальна рівнопроміжна конічна проекція Птолемея.
17. Азимутальні картографічні проекції. Нормальна рівнопроміжна азимутальна проекція Постеля.
18. Азимутальні картографічні проекції. Коса рівновелика азимутальна проекція Ламберта.
19. Перспективні картографічні проекції.
20. Умовні картографічні проекції.
21. Розпізнавання картографічних проекцій за виглядом картографічної сітки меридіанів та паралелей.
22. Графоаналітичне дослідження картографічних проекцій.
23. Дослідження картографічних проекцій за їх рівняннями.
24. Диференціальний визначник Якобі і тотожність Ейлера-Лагранжа.
25. Масштаб дрібномасштабних карт та його змінюваність. Поняття про головний і частковий масштаби. Еліпси спотворення. Головні напрямки на карті.
26. Поняття про картографічний метод дослідження.
27. Візуальний аналіз картографічного зображення. Послідовність аналізу тематичної карти. Зміст окремих елементів опису.
28. Графоаналітичні прийоми аналізу картографічного зображення. Картометрія.
29. Графоаналітичні прийоми аналізу картографічного зображення. Морфометрія.
30. Застосування матеріалів дистанційних досліджень для картографування поверхні Землі.

Тематична картографія

1. Особливості проектування географічних карт.
2. Розробка програми та проекту карти.
3. Особливості редагування, складання та оформлення географічних карт.
4. Особливості видання та методи виготовлення географічних карт.
5. Сучасні технології створення географічних карт і атласів.
6. Особливості змісту географічної карти. Види картографічних умовних позначень, їх класифікація.
7. Оглядові загальногеографічні карти. Особливості зображення природних і соціально-економічних елементів на оглядових загальногеографічних картах.
8. Особливості зображення рельєфу на загальногеографічних картах.
9. Особливості зображення гідрографії на загальногеографічних картах.
10. Особливості зображення ґрунтового та рослинного покриву на загальногеографічних картах.
11. Особливості зображення соціально-географічних елементів: населених пунктів, шляхів сполучення, засобів зв'язку та політико-адміністративного поділу на загальногеографічних картах.

12. Географічні атласи: визначення, класифікація і особливості.
13. Послідовність аналізу географічного атласу. Зміст окремих елементів опису.
14. Тематичні карти. Класифікація тематичних карт.
15. Елементи тематичної карти. Географічна основа тематичних карт.
16. Елементи спеціального навантаження тематичних карт.
17. Визначення, суть та основні чинники картографічної генералізації.
18. Картографічна генералізація. Види та напрямки картографічної генералізації.
19. Особливості прояву картографічної генералізації на загальногеографічних та тематичних картах.
20. Способи картографічного зображення. Точковий спосіб.
21. Способи картографічного зображення. Спосіб лінійних знаків.
22. Способи картографічного зображення. Спосіб знаків руху.
23. Способи картографічного зображення. Спосіб ареалів.
24. Способи картографічного зображення. Спосіб значків.
25. Способи картографічного зображення. Спосіб картограм.
26. Способи картографічного зображення. Спосіб картодіаграм.
27. Способи картографічного зображення. Спосіб якісного фону.
28. Способи картографічного зображення. Спосіб кількісного фону.
29. Способи картографічного зображення. Спосіб ізоліній.
30. Способи картографічного зображення. Спосіб локалізованих діаграм.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

ОК оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75-81	Добре	C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення

1. Король П.П. Картографічні проекції: довідник. У 6-х ч. Ч.1. Циліндричні проекції: довідник. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2023. 186 с.
2. Король П.П. Картографічні проекції: довідник. У 6-х ч. Ч.2. Псевдоциліндричні проекції: довідник. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2023. 280 с.
3. Король П.П. Картографічні проекції: довідник. У 6-х ч. Ч.3. Конічні проекції. Луцьк: ПП Іванюк, 2023. 46 с.

4. Король П.П. Картографічні проєкції: довідник. У 6-х ч. Ч.3.1. Поліконічні проєкції. Луцьк: ПП Іванюк, 2023. 67 с.
5. Король П.П. Картографічні проєкції: довідник. У 6-х ч. Ч.3.2. Псевдоконічні проєкції. Луцьк: ПП Іванюк, 2023. 48 с.
6. Король П.П. Картографічні проєкції: довідник. У 6-х ч. Ч.4. Азимутальні проєкції. Луцьк: ПП Іванюк, 2023. 196 с.
7. Король П.П. Лабораторний практикум з геоінформаційного тематичного картографування засобами ГІС MapInfo Professional: навчально-методичне видання (вид. 2-ге, доп.). Луцьк: ПП Іванюк, 2022. 148 с.

Основна література

1. Артамонов Б.Б. Топографія з основами картографії: навчальний посібник / Б.Б. Артамонов, В.П. Штангрет. К.: Новий світ-2000, 2025. 248 с.
2. Боднар С.П. Електронні геодезичні прилади: лабораторний практикум / С.П. Боднар, В.В. Білоус, М.А. Молочко. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. 92 с.
3. Боднар С.П. Лабораторний практикум з курсу «Геодезія». Частина 1. / С.П. Боднар, М.А. Молочко. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2024. 45 с.
4. Боднар С.П. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з курсу «Геодезія». Частина 2. / С.П. Боднар, В.В. Білоус. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 49 с.
5. Бондаренко Е. Л. Веб-картографування: навчальний посібник / Е. Л. Бондаренко. К., 2021. 82 с.
6. Бондаренко Е. Л. Суспільно-географічна картографія: навчально-методичний посібник / Е. Л. Бондаренко, А. Л. Мельничук, В. А. Запотоцька. Київ, 2021. 123 с.
7. Винограденко С. О. Практикум з геодезії / С. О. Винограденко, Л. М. Макєєва, Т. О. Степаненко; Державний біотехнологічний університет. Харків, 2022. 75 с.
8. Винограденко С. О. Практикум з геодезії та землеустрою: методичні вказівки для виконання практичних робіт / С.О. Винограденко / Харківський національний агр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х., 2020. 77 с.
9. Гончаренко О.С. Топографія з основами геодезії: навчально-методичний посібник до виконання практичних робіт. К. .: КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 40 с.
10. Даценко Л.М. Географічні карти. Т.3. Карти суспільних явищ і процесів: навчальний посібник / Л. М. Даценко, Т. М. Курач. К., 2021. 175 с.
11. Даценко Л.М. Технологія видання карт: начальний посібник. / Л.М. Даценко. К. 2020, 187 с.
12. Дудун Т.В. Тематичні карти (карти гіперсфери): конспект лекцій / Т. В. Дудун. К., 2023. 131 с.

13. Корнус А.О. Картографія з основами топографії та геодезії: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт та контролю самостійної роботи студентів. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 44 с.
14. Кравців С.С. Картографія: навчальний посібник. (2-ге видання, виправлене і доповнене) / С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 191 с.
15. Основи математичної картографії: навчальний посібник / за наук. ред. П. М. Зазуляка. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 504 с.
16. Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geoguide.com.ua/basisdoc/basisdoc.php>.